

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

**Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова**

**Інженерно-педагогічний факультет**

***Кафедра загальнотехнічних дисциплін та охорони праці***

**ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»**

**Харківський національний автомобільно-дорожній університет**

**Всеукраїнський громадський дитячий рух «Школа безпеки»**

**ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ  
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ УКРАЇНИ**

**Матеріали**

**УІІ Всеукраїнської заочної науково – практичної конференції**

**(28 квітня 2022 року, м. Київ)**

**КИЇВ 2022**

УДК 355.58  
ББК 68.69  
П78

*Редакційна колегія:*

**Шмалей С.В.** - доктор педагогічних наук., професор (*відповідальний редактор*);  
**Шевченко В.В.** - заступник відповідального редактора, кандидат педагогічних наук, професор;  
**Богатов О.І.** - кандидат технічних наук, професор;  
**Володченкова Н.В.** - кандидат технічних наук, доцент;  
**Виноградчий В.І.** - доктор економічних наук, професор;  
**Гвоздій С.П.** - доктор педагогічних наук, професор;  
**Дашковська О.В.** - кандидат хімічних наук, доцент;  
**Крутов В.В.** - доктор юридичних наук, професор;  
**Мазена М.А.** - доктор медичних наук, професор;  
**Литвиновський Є.Ю.** - кандидат педагогічних наук, ст. науковий співробітник  
**Редька І.В.** - кандидат біологічних наук, доцент;  
**Слюсаренко Н.В.** - доктор педагогічних наук, професор;  
**Філіповський О.В.** - кандидат технічних наук, ст. науковий співробітник  
**Постолатій Т.О.** - відповідальний секретар.

*Затверджено до друку Організаційним комітетом VIII Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції «Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України»*

**Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України:** Матеріали VIII Всеукраїнської заочної науково - практичної конференції. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2022 . -с.165.

Матеріали конференції висвітлюють результати різноспрямованих теоретичних і прикладних різноспрямованих досліджень в сфері цивільного захисту, розкривають сучасний стан, напрями та перспективи розвитку освіти в галузі цивільної безпеки та формування культури безпеки життєдіяльності

УДК 355.58  
ББК 68.69  
П78

Автори статей, 2022  
НПУ імені М.П. Драгоманова

## ЗМІСТ

|                                                                                                                                                    |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Бабаджанова О.Ф., Синельников О.Д. Провокування продовольчої кризи.....                                                                         | 9  |
| 2. Бабієнко К. В., Юрченко М. Д., Березюк О. В. Підприємництво у галузі поводження з ТПВ.....                                                      | 10 |
| 3. Баштан С.О. Формування здоров'язбережувальної компетентності студентів.....                                                                     | 11 |
| 4. Безноско В.О., Чабанов І.О. Покращення умов та охорони праці водіїв за допомогою оцінки стійкості автомобіля.....                               | 12 |
| 5. Безручко К.А., Гладка М.О. Екологічна небезпека викидів метану діючих та закритих вугільних шахт.....                                           | 13 |
| 6. Березовецький А.П., Тимочко В.О., Городецький І.М. Небезпека аварійного руйнування машин для хімічного захисту.....                             | 15 |
| 7. Білан Т.О., Кондель В.М. Аналіз забруднення питної води у містах .....                                                                          | 16 |
| 8. Білобров О.Б. Інформаційна безпека та її зв'язок з інформаційно-цифровою компетентністю учнів .....                                             | 17 |
| 9. Биценко Д.П. Скорочення часу оперативного розгортання першим рятувальним підрозділом в умовах надзвичайних ситуацій техногенного характеру..... | 18 |
| 10. Близнюк М.М. Тематика інформаційної безпеки соціальних мереж у навчанні .....                                                                  | 19 |
| 11. Богатов О. І., Лавошник А.С. Вплив теплових електростанцій на навколишнє середовище.....                                                       | 20 |
| 12. Богатов О. І., Литвиненко К.А. Тероризм на автомобільному транспорті.....                                                                      | 22 |
| 13. Богатов О. І., Шибко Є.О. Технології захисту навколишнього середовища на автомобільному транспорті.....                                        | 23 |
| 14. Булюк В.І. <sup>1</sup> , Фесенко О.О., <sup>1</sup> Лисюк В.М. <sup>1</sup> Війна та соціальні мережі.....                                    | 24 |
| 15. Вінницька Д.С. Безпечні прийоми праці при обробці конструкційних матеріалів.....                                                               | 25 |
| 16. Володченкова Н.В., Накемпій О.К. Лідерство як складова культури безпеки праці.....                                                             | 26 |
| 17. Гаврилюк А. А., Березюк О.В. Екологістика як напрям розвитку вітчизняних підприємств .....                                                     | 27 |

|                                                                                                                                           |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 18. Гайдук Я.П. Безпека праці учнівської молоді у процесі занять прикладної творчості.....                                                | 28  |
| 19. Глянцева С.О., Балацька В.С. Інформаційна безпека - стан захищеності людини.....                                                      | 29  |
| 20. Гнилицька Є. В., Клеєвська В. Л. Екологічне значення захисних лісосмуг .....                                                          | 30  |
| 21. Гнилицька Є. В., Кручина В. В. Весняні пожежі.....                                                                                    | 31  |
| 22. Голіцина М.Ю. Моніторинг чинників впливу на довкілля при розробці каліонових родовищ (Балашівське, Глуховецьке, Вербівське) .....     | 32  |
| 23. Гончарук Н.Л. Культура збереження біоресурсів та проблема утилізації сміття.....                                                      | 33  |
| 24. Городецький І.М., Тимочко В.О., Гавор В.С. Запобігання техногенних небезпечних ситуацій ( на прикладі автомобільного транспорту)..... | 35  |
| 25. Грабовський П.О., Кондратенко І.О., Крайнюк О.В. Освітлення - елемент забезпечення безпеки життєдіяльності.....                       | 36  |
| 26. Григор'єв В. Т <sup>1</sup> , Кравцов М. М. <sup>2</sup> Захист населення від небезпечних надзвичайних ситуацій.....                  | 37  |
| 27. Грицай Є. О., Клеєвська В. Л. Урбанізація як екологічна проблема.....                                                                 | 38  |
| 28. Guo Mingjun, Kovalskiy V. P. Principles for the design of road traffic safety facilities.....                                         | 39  |
| 29. Данова К.В., Захарова К.Б. Основні засади менеджменту психосоціальних ризиків.....                                                    | 40. |
| 30. Дашковська О.П., Книш О.І. Безпечна життєдіяльність як запорука майбутньої нації .....                                                | 42  |
| 31. Дашковська О.В., Погребняк В.П. Основні зміни в законі України “Про вищу освіту”(2014-2022) .....                                     | 43  |
| 32. Дерябіна І.К. Знаки візуальної комунікації при надзвичайних ситуаціях.....                                                            | 44  |
| 33. Дубінін В.А. Соціально-політичні небезпеки .....                                                                                      | 45  |
| 34. Дудник В. О., Главинковська М. Р., Клеєвська В. Л., Крицька О. С. Надзвичайні ситуації природного характеру в Україні .....           | 47  |
| 35. Євтушенко Н.С. Розвиток систем безпеки підготовки підприємств до надзвичайних ситуацій та основна роль зовнішніх комунікацій.....     | 49  |
| 36. Заплатинський В.М. Нагальні питання освіти з питань безпеки у зв'язку з війною в Україні.....                                         | 50  |

|                                                                                                                                                               |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 37. <b>Иванов А. А.</b> Использование промышленных отходов для улучшения эксплуатационных свойств строительных изделий.....                                   | 51 |
| 38. <b>Іванова С.М.<sup>1</sup>, Олександров А.Л.<sup>2</sup></b> Менеджмент безпеки та правове забезпечення захисту населення у надзвичайних ситуаціях ..... | 52 |
| 39. <b>Іващенко М.Ю.</b> Вплив психофізіологічних небезпек на людину у надзвичайних ситуаціях.....                                                            | 53 |
| 40. <b>Калинець Я. Б.</b> Соціально - політичні та інформаційні небезпеки .....                                                                               | 54 |
| 41. <b>Калинець Я. Б.</b> Актуалізація досвіду викладання предмету «Захист Вітчизни » та діяльності шкіл безпеки .....                                        | 55 |
| 42. <b>Калинець Я. Б.</b> Медико-санітарне забезпечення населення на випадок надзвичайних ситуацій .....                                                      | 56 |
| 43. <b>Карасьова О.В.</b> Проблема засмічення світового океану .....                                                                                          | 56 |
| 44. <b>Ковальчук М.С.<sup>1</sup>, Ковальчук В.В.<sup>2</sup></b> Моніторинг зміни площі затоплення долини річки Ірпінь за різночасовими космознімками.....   | 58 |
| 45. <b>Kovalchuk V.V.</b> Problems of the ecologicalization of the Ukraine's transport infrastructure.....                                                    | 59 |
| 46. <b>Ковальчук М.С., Крошко Ю.В.</b> Ретроспективний моніторинг зміни площі “Турбівського каолінового району.....                                           | 60 |
| 47. <b>Колісник Є. О., Цина А. Ю.</b> Особливості організації онлайн-занять для учнів у воєнний час.....                                                      | 61 |
| 48. <b>Коломієць В.І., Березюк О.В.</b> Перевезення ТПВ - складова транспортної системи міст .....                                                            | 62 |
| 49. <b>Кондель В.М.</b> Аналіз показників медико-педагогічного контролю за фізичним вихованням учнів у загальноосвітніх навчальних закладах.....              | 63 |
| 50. <b>Коробка Д.С.</b> Правила безпеки під час роботи з текстильними матеріалами.....                                                                        | 64 |
| 51. <b>Крайнюк О. В., Кальченко Д.Ю.</b> Забезпечення безпеки при умовах пандемії.....                                                                        | 65 |
| 52. <b>Кружилко, О. Є., Володченкова Н.В., Майстренко В.В.</b> Використання інформаційних систем для управління системою безпеки і охорони праці.....         | 66 |
| 53. <b>Кудря О. В.</b> Вивчення студентами факультету фізичного виховання освітнього компоненту “Безпекознавство”.....                                        | 67 |
| 54. <b>Кузнецова Г.Д.</b> Дослідження вимог безпеки праці при експлуатації захисного одягу та спорядження.....                                                | 69 |

|                                                                                                                                                                                         |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 55. Куленко О.А. Хімічне забруднення навколишнього природного середовища.....                                                                                                           | 70 |
| 56. Куленко О. А. Застосування проблемно - ситуативного аналізу у навчанні майбутніх учителів хімії безпекознавству .....                                                               | 71 |
| 57. Кусковець С.Л. Оцінка світової пожежної статистики.....                                                                                                                             | 72 |
| 58. Кучменко О.М. Формування культури безпеки життєдіяльності громадян України.....                                                                                                     | 73 |
| 59. Літвінова А. М. <sup>1</sup> , Тимченко Г. М. <sup>2</sup> Формування культури безпеки життєдіяльності студентів в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна..... | 75 |
| 60. Липецька О. Р., Березюк О. В. Витрати на менеджмент з питань охорони праці .....                                                                                                    | 76 |
| 61. Ляміна М. А. Екологічний дизайн як засіб збереження довкілля.....                                                                                                                   | 77 |
| 62. Мазур І.Б., Городецький І.М., Возна І.Р. Запобігання небезпечних ситуацій у тваринницьких комплексах.....                                                                           | 78 |
| 63. Малишева В.В., Рудченко О.С. Використання шумозахисних екранів як сучасний підхід до вирішення питання боротьби із виробничим шумом .....                                           | 80 |
| 64. Мартынюк Ю. А. Промышленные отходы - ценное сырье для строительной отрасли.....                                                                                                     | 81 |
| 65. Мартинчук Ю.П. Промислові аварії, катастрофи та їхні наслідки .....                                                                                                                 | 82 |
| 66. Марценяк О. П. Як себе правильно вести у зоні обстрілу .....                                                                                                                        | 83 |
| 67. Мельцов В.В. <sup>1</sup> ,Ткачук Р.Л. <sup>1</sup> Організація захисту сайту створеного за технологіями: MONGODB, ANGULAR 12, HTML5, CSS3, JAVASCRIPT, NESTJS.....                 | 84 |
| 68. Мірошниченко О. М., Кучмаббетов А. Р., Погудіна О. К., Клеєвська В. Л. Вплив функціонування Хмельницької АЕС на довкілля .....                                                      | 85 |
| 69. Мороз А.В., Кондель В.М. Екологічна безпека в Засульській об'єднаній територіальній Громаді.....                                                                                    | 86 |
| 70. Мосов С.П. Проблема розмінування України: реалії та перспективи.....                                                                                                                | 87 |
| 71. Мотько С.І. Моніторинг природних та техногенних небезпек. Екологічні небезпеки .....                                                                                                | 88 |
| 72. Накемпій О.К., Володченкова Н.В. Екологічна безпека зберігання твердих промислових відходів .....                                                                                   | 89 |
| 73. Нарольська С.А. Інформаційна війна під час військового стану.....                                                                                                                   | 90 |
| 74. Неменуца С.М., Лисюк В.М., Фесенко О.О. Психосоціальні травми населення в Україні: вимоги до надання першої психологічної допомоги.....                                             | 92 |

|                                                                                                                                               |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>75. Немченко Ю.В.</b> Методи та інструменти моніторингу рівня запиленості повітря .....                                                    | 93  |
| <b>76. Нечипоренко І.О.</b> Особливості інструктування з техніки безпеки під час прикладних видів творчості.....                              | 96  |
| <b>77. Оленюк А. П., Ковальський В. П.</b> Напрямки використання техногенних відходів у будівництві.....                                      | 97  |
| <b>78. Олійник В .В.</b> Соціально-політичні та інформаційні небезпеки .....                                                                  | 98. |
| <b>79. Павленко В.В.</b> Проблемні питання пов'язані з ліквідацією лісових пожеж в Україні .....                                              | 100 |
| <b>80. Панаско М. В.</b> Моніторинг природних та техногенних небезпек. Екологічні небезпеки .....                                             | 102 |
| <b>81. Пелешок А. П., Березюк О. В.</b> Особливості збирання та перевезення твердих побутових відходів.....                                   | 103 |
| <b>82. Підпригало Д.О<sup>1</sup>., Кравцов М. М<sup>2</sup>.</b> Природні та техногенні небезпеки на території України.....                  | 104 |
| <b>83. Поліщук І. А.</b> Безпека праці учнів при роботі з обладнанням для виготовлення швейних виробів.....                                   | 106 |
| <b>84. Потапенко А.В., Біднягіна А.В.</b> Види тероризму та боротьба з ним .....                                                              | 107 |
| <b>85. Проценко Т.В.</b> Безпека праці школярів у процесі технічної творчості.....                                                            | 108 |
| <b>86. Рибалкіна А. С., Кручина В. В.</b> Соціально-політичні та інформаційні небезпеки.....                                                  | 109 |
| <b>87. Сафонов С.А.<sup>1</sup>, Сафонова О.В.<sup>2</sup></b> Організація медичного забезпечення на хімічно небезпечних об'єктах.....        | 110 |
| <b>88. Сивак К. К.</b> Специальные строительные материалы для защиты от ЭМИ.....                                                              | 111 |
| <b>89. Сивак Р. В.</b> Композиционные электропроводные бетоны специального назначения.....                                                    | 112 |
| <b>90. Сидоренко В.Л., Єременко С.А., Пруський А.В., Демків А.М.</b> Прийняття рішень в умовах ризику. Виникнення надзвичайних ситуацій ..... | 113 |
| <b>91. Скрипник Д.В.</b> Проблеми сучасного навчання обдарованих студентів в умовах коледжу.....                                              | 115 |
| <b>92. Скрипник О.С., Ворожбіян М.І., Івашенко М.Ю.</b> Вирішення практичних завдань на основі теорії цивільного захисту .....                | 116 |

|                                                                                                                                                                                           |      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 93. Скрипник О.С., Іващенко М.Ю. Мороз М.О. Модель об'єкту цивільної безпеки у комп'ютерному моделюванні.....                                                                             | 117  |
| 94. Смирнов В. А. Безпекові виміри епохи Ante.....                                                                                                                                        | 118  |
| 95. Сотер М. В. Питання охорони праці та безпеки життєдіяльності в іншомовній підготовці майбутніх інженерів- теплоенергетиків.....                                                       | 119. |
| 96. Сорока Є.Д. Вплив кольорового рішення плакатів з безпеки життєдіяльності на їх виразність .....                                                                                       | 121  |
| 97. Стаднийчук М. Ю. Получение активных минеральных добавок из промышленных отходов .....                                                                                                 | 122  |
| 98. Стельмах Д. О., Клеєвська В. Л. Вплив теплових електростанцій на навколишнє природне середовище .....                                                                                 | 123  |
| 99. Сухенко О.В. Компетентнісний підхід до патріотичного виховання, як складової навчального процесу при викладанні предмету “Захист України. Основи медичних знань”.....                 | 124  |
| 100. Табуненко В.О., Андрєєв В.І. Військові злочини та відповідальність за них.....                                                                                                       | 125  |
| 101. Табуненко В.О., Батюшина Ю.І. Аналіз понять дезінформації та військової пропаганди в умовах бойових дій.....                                                                         | 126  |
| 102. Табуненко В.О., Колобова К.А. Міжнародне право з репарації та контрибуції .....                                                                                                      | 127  |
| 103. Табуненко В.О., Огієвич В.В. Сучасна інформаційна війна.....                                                                                                                         | 128  |
| 104. Табуненко В.О., Пелехатий А.А. Деморалізація військ противника.....                                                                                                                  | 129  |
| 105. Тарнавський А.Б., Ільчишин Я.В. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти та учнів загальноосвітніх і професійно-технічних навчальних закладів до дій у надзвичайних ситуаціях..... | 131  |
| 106. Твердохлєбова Н.Є. Щодо підвищення рівня техногенної безпеки на залізничному транспорті .....                                                                                        | 132  |
| 107. Тищенко А. М <sup>1</sup> ., Кравцов М. М. <sup>2</sup> Моніторинг природних та техногенно-екологічних небезпек.....                                                                 | 133  |
| 108. Тищенко В.О., Пруський А.В., Васильєв І.О., Власенко Є.А. Пожежі: екологічні небезпеки та вплив на навколишнє середовище.....                                                        | 134  |
| 109. Третяков О.В., Дашковська О.В. Наслідки помилок в організації навчання з питань безпеки життєдіяльності та цивільного захисту в закладах вищої освіти України .....                  | 136  |
| 110. Туровська Г.І. Психологічні та соціальні наслідки надзвичайних ситуацій .....                                                                                                        | 137  |



|                                                                                                                                                                            |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 111. <b>Uriadnikova I.V.</b> Technogenic-ecological dangers in water treatment systems TPP and CHP.....                                                                    | 138 |
| 112. <b>Федорчук-Мороз В.І.<sup>1</sup>, Герасимчук Г.А.</b> Роль Європейського Союзу у подоланні наслідків Російського вторгнення в Україну у сфері людської безпеки..... | 139 |
| 113. <b>Халамейда Н. М.</b> Небезпека інформаційного впливу на свідомість.....                                                                                             | 141 |
| 114. <b>Хаян Я. В.</b> Екологічні проблеми міста Києва .....                                                                                                               | 142 |
| 115. <b>Хорькова Г.В.</b> Роль жінок у захисті Батьківщини під час війни Російської Федерації в Україні.....                                                               | 144 |
| 116. <b>Чорна О.Г.</b> Актуальність навчань з питань безпеки життєдіяльності та цивільного захисту в період воєнного стан.....                                             | 145 |
| 117. <b>Шапа С.Ю.</b> Аналіз особливостей оперативного розгортання аварійно - рятувальних сил та засобів в провідних країнах світу.....                                    | 147 |
| 118. <b>Шароватова О.П.<sup>1</sup>, Морозов А.І.<sup>2</sup></b> Безпечне освітнє середовище в системі захисту та безпеки особистості у закладі вищої освіти.....         | 148 |
| 119. <b>Шахуб С.М.<sup>1</sup>, Ткачук Р.Л.<sup>1</sup></b> Дослідження методів і засобів при запровадженні концепції BYOD на підприємстві .....                           | 149 |
| 120. <b>Шевченко В. В.</b> Інформаційно - освітнє середовище в системі інформатичної підготовки в ЗВО.....                                                                 | 150 |
| 121. <b>Шевченко З. М.</b> Соціально-політичні та інформаційні небезпеки в історії України.....                                                                            | 152 |
| 122. <b>Шевченко Р.Ю.</b> Діджиталізація захисту довкілля: геоінформаційний простір та технології космосфери .....                                                         | 153 |
| 123. <b>Шевченко С.В.</b> Формування медико-санітарного забезпечення населення в умовах надзвичайних ситуацій на території України .....                                   | 154 |
| 124. <b>Шевченко Ю. В.</b> Пожежна безпека як елемент загальної безпеки освітніх установ.....                                                                              | 155 |
| 125. <b>Шевчук О. А.</b> Специфіка визначення психологічної надійності щодо забезпечення особистої безпеки здобувачами вищої освіти.....                                   | 157 |
| 126. <b>Шмалей. С. В. <sup>1</sup>, Редька І.В. <sup>2</sup>, Сачко М. В. <sup>3</sup></b> Формування культури безпеки дітей у таборі відпочинку.....                      | 159 |
| 127. <b>Щотова Ю. В.</b> Безпека людини в інформаційному суспільстві .....                                                                                                 | 160 |
| 128. <b>Яцишин Т.М.<sup>1</sup>, Боднар У.О.<sup>1</sup></b> Екологічні наслідки російської агресії на території України .....                                             | 162 |

|                                                                                                                                                                                                                      |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 129. Яцишин Т.М. <sup>1</sup> , Рейгі О.О. <sup>1</sup> Використання цеолітів для відновлення довкілля територій, порушених військовими діями.....                                                                   | 163 |
| 130. Яцишин Т.М. <sup>1</sup> , Романів Я.Р. <sup>1</sup> , Ільків А.О. <sup>1</sup> Екологічна небезпека сміттєзвалищ твердих побутових відходів на прикладі Івано-Франківського регіону.....                       | 164 |
| 131. Тимочко В.О. <sup>1</sup> , Городецький І.М. <sup>1</sup> , Березовецький А.П. <sup>1</sup> , Вісин О.О. <sup>2</sup> Моделювання небезпечних ситуацій під час транспортування пестицидів та агрохімікатів..... | 165 |

соціальний добробут, запобігання загибелі майна, забезпечення безпеки навколишнього середовища в даній місцевості.

### Література

1. О. В. Сухенко, Н. С. Євтушенко. Формування фахових компетентностей здобувачів вищої освіти з питань надання домедичної допомоги в умовах надзвичайних ситуацій. Безпека людини у сучасних умовах : зб. доп. 13-ї Міжнар. наук.-метод. конф. та 147-ї Міжнар. наук. конф. Європ. Асоц. наук з безпеки (EAS), 2-3 грудня 2021 р. Харків, 2021. – С. 82-83.

## НАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ОСВІТИ З ПИТАНЬ БЕЗПЕКИ В ЗВ'ЯЗКУ З ВІЙНОЮ В УКРАЇНІ

**Заплатинський В.М.**

*Київський університет імені Бориса Грінченка;  
Академія безпеки та основ здоров'я  
zvm@ukr.net*

Безпека людини та суспільства є однією з ключових потреб. Забезпечення безпеки відбувається на всіх рівнях від міжнародного та загальнодержавного і до особистісного. Освіта з питань безпеки відіграє одну з ключових ролей у забезпеченні безпеки окремої особи та суспільства в цілому. Вона є необхідним елементом формування особистості сучасного і майбутнього суспільства.

Повномасштабна війна, яка розпочалась 24.02.2022 року стала особливим викликом щодо освіти з питань безпеки. Слід відмітити, що воєнні дії на сході України які тривали з 2014 року недостатньо вплинули на розширення та зміну тематики освіти з питань безпеки. Щоправда зміни таки відбувались, В першу чергу вони торкнулися старшої школи, зокрема відбулась зміна назви предмету «Захист Вітчизни» на «Захист України». Змінилася тематика цього предмету та предмету «Основи здоров'я» який сьогодні трансформується у предмет «Безпека, здоров'я та добробут».

Вибірковий аналіз стану освіти з питань безпеки показав, що здобувачі освіти не набувають всіх необхідних компетентностей щодо забезпечення особистого захисту та захисту найближчого оточення. Виправляти ситуацію необхідно одночасно на всіх рівнях освіти від початкової і до вищої.

В першу чергу необхідно проаналізувати зміст освіти і включити тематику з питань військових небезпек, зосередившись на практичній частині забезпечення безпеки. Це питання евакуації, мінної безпеки, дій під час застосування звичайної зброї та зброї масового знищення (хімічної, біологічної та ядерної), пожежної безпеки, специфіки харчування в особливих умовах тощо. Здобувачі освіти повинні набути необхідних компетентностей уже зараз, а не у більш чи менш віддаленому майбутньому. У початковій, середній та старшій школі ці питання доцільно включати до дисциплін які передбачені Державними стандартами: «Основи здоров'я» «Безпека здоров'я та добробут», «Захист України» тощо. У системі професійно-технічної, передвищої та вищої освіти за відсутності спеціальних дисциплін було б доцільно включити їх до навчальних планів на найближчий семестр. В окремих випадках кращим рішенням було б розпочати негайне навчання у вигляді факультативів тощо.

Окремі університети на час підготовки даного матеріалу уже включили до всіх освітніх програм дисципліну «Безпека життєдіяльності».

Широке впровадження дисциплін з безпеки вимагатиме швидкої підготовки та перепідготовки кадрового потенціалу. З розвитком дистанційних технологій освіти здійснити широке підвищення кваліфікації вчителів та викладачів не становить великої проблеми. Проте, такі заходи не повинні носити разового характеру. Зокрема було б доцільно відновити спеціалізацію 014.14 середня освіта (Здоров'я людини), яка була виключена зі списку і трансформована у спеціалізацію 014.05 Середня освіта (Біологія і здоров'я людини). Можливо її слід було б трансформувати у спеціалізацію «Безпека та здоров'я людини» з метою викладання предметів «Безпека, здоров'я та добробут» і «Захист України».

У системі вищої, передвищої та професійно-технічної освіти потрібно було б сприяти відновленню спеціалізованих кафедр та циклів, практиці роздільного викладання дисциплін присвячених особистій безпеці, охороні праці, спеціальними дисциплінами з безпеки та дисциплінами спрямованими на управління питаннями безпеки на підприємстві.

## **ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРОМЫШЛЕННЫХ ОТХОДОВ ДЛЯ УЛУЧШЕНИЯ ЭКСПЛУАТАЦИОННЫХ СВОЙСТВ СТРОИТЕЛЬНЫХ ИЗДЕЛИЙ**

**Иванов А. А.**

*Вінницький національний технічний університет  
aivanov@gmail.com*

В результате проведенных аналитических исследований установлено, что наибольшее количество промышленных отходов образуют предприятия горнодобывающих, металлургических и теплоэнергетических отраслей. Техногенные промышленные отходы нарушают экологическое равновесие в природной среде, являются источником загрязнения окружающей среды [1-2].

Использование промышленных и бытовых отходов в строительной индустрии позволит решить - экологическую, экономическую и социальную ситуацию в Украине [3].

Одним из наиболее распространенных отходов Винницкой области является зола-унос (ЗУ) Ладыжинской ТЭС. Использование золы в бетонах и растворах положительно влияет на основные их физико-механические свойства. Во первых, снижается средняя плотность строительных изделий по сравнению с изделиями на природном сырье. Во-вторых, вследствие значительной гидравлической активности золы уменьшается срок тепловой обработки и экономится 10-15 % цемента [4]. Замещая часть цемента золой, приводит к снижению водопотребности бетонной смеси [5]. Умеренное содержание золы в смеси повышает водонепроницаемость бетона, что обусловлено гидравлическими свойствами золы, улучшается гранулометрический состав бетонной смеси и уменьшается открытая пористость бетона [6].

Вторым распространенным промышленным техногенным отходом является красный шлак Николаевского глиноземного завода. Очень важна особенность красного шлака – щелочная реакция и мелкодисперсное строение. Также красный шлак характеризуется постоянным химическим составом, что очень важно для его использования.

Учеными ВНТУ предложено использовать ЗУ как активную минеральную добавку. Такую добавку можно получить после химической активации золы раствором красного

# **ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ УКРАЇНИ**

## **Матеріали**

**УІІІ Всеукраїнської заочної науково – практичної конференції  
(28 квітня 2022 року, м. Київ, НПУ імені М.П. Драгоманова)**

Тези та повідомлення публікуються в авторській редакції

Підписано до друку 30.05.2019 р.  
Формат- 60X 84/16  
Ум.- друк. Аркушів- 10,1  
Друк цифрований. Папір офсетний.  
Гарнітура Times ET  
Наклад – 100 прим. Замовлення № 163

---

Віддруковано у поліграфічному центрі «Доміно»  
Тел. (068) 489-07-66  
М. Харків, пл.. Конституції, 22  
[www.coryu- coryu. com.ua](http://www.coryu.com.ua)